

ГІЛІНСЬКИЙ ЯКІВ ІЛЛІЧ

Радянський і російський вчений-правознавець, кримінолог та соціолог, доктор юридичних наук, професор. Основна сфера наукових інтересів – кримінологія (соціологія злочинності), соціологія девіантності та соціального контролю. Засновник нового у вітчизняній науці напрямку – девіантології та відповідної наукової школи. При розробці теорії соціології девіантності та соціального контролю Я.І. Гілінським зібрано та проаналізовано значний емпіричний матеріал щодо злочинності, наркотизму, алкоголізації, суїцидальної поведінки.

Академік Міжнародної Академії освіти (International Academy of Education), член Міжнародної соціологічної асоціації (ISA), Європейського товариства кримінологів (ESC), Міжнародного фонду International Penal and Penitentiary Foundation (IPPF), Міжнародної асоціації девіантології, Литовської кримінологічної асоціації. Член редколегій журналів «Российский криминологический взгляд», «Общество и право», «Вестник Казанского института МВД РФ», «Актуальные вопросы экономики и права», «Police Practice and Research. An International Journal», «Archiwum Kriminologii» (Польская Академия наук). Учасник багатьох міжнародних кримінологічних та соціологічних конференцій та конгресів, в тому числі і в Україні.

Народився 16 червня 1934 року в Ленінграді, де під час Другої світової війни знаходився протягом усього періоду блокади міста.

Закінчив з відзнакою юридичний факультет Ленінградського державного університету у 1957 році. Здобувачем підготував і захистив кандидатську дисертацію («Виконання вироку як стадія радянського кримінального процесу») з кримінального процесу у 1967 році, а в 1986 році – докторську дисертацію («Соціологічне дослідження злочинності та інших антисупільних проявів (питання теорії і методики)») з кримінології.

З 1958 р. по 1968 р. – член Ленінградської обласної колегії адвокатів. З

1969 р. по 1976 р. – старший науковий співробітник соціологічної лабораторії Науково-дослідницького інституту комплексних соціальних досліджень при Ленінградському державному університеті. З 1976 р. по 1989 р. працював доцентом у Вищій профспілковій школі культури, потім в Інституті культури. З 1989 р. по 2009 р. – у Соціологічному інституті АН СРСР (пізніше РАН) на посадах завідувача сектором соціології девіантності та соціального контролю, заступника директора інституту з наукової роботи, провідного наукового співробітника. З 2000 року – професор Санкт-Петербурзького юридичного інституту (філіалу) Університету Генеральної прокуратури РФ. З 2003 р. – завідувач кафедрою кримінального права, а з 2019 р. – професор цієї кафедри юридичного факультету Російського державного педагогічного університету ім. О.І. Герцена.

Брав участь та керував численними соціологічними та кримінологічними дослідженнями в Ленінграді / Санкт-Петербурзі та інших містах Росії, а також у компаративістських міжнародних дослідницьких проєктах. Найбільш значимі з них: «Людина як об'єкт соціологічного дослідження» (1974-1976), «Організована злочинність в Росії» (1991-1998), міжнародне дослідження (спільно з Nordic Council for Alcohol and Drug Research) «Social Problems around the Baltic Sea» (1992-1996), міжнародне дослідження (спільно з Nordic Council for Alcohol and Drug Research) «Населення і поліція (міліція) у великому місті» (1999-2002), «Соціологія насильства. Свавілья правоохоронних органів очима громадян» (2004-2006).

Автор понад 650 наукових публікацій, в тому числі більше 150 англійською, угорською, італійською, німецькою, норвезькою, французькою, українською, японською та іншими мовами. Основні праці: «Социологические и психолого-педагогические основы суицидологии» (спільно з П. Юнацкевичем; Санкт-Петербург, 1999), «Девиантология: социология преступности, наркотизма, проституции, самоубийств и других «отклонений» (Санкт-Петербург, 2020), «Очерки по криминологии» (Санкт-Петербург, 2015), «Криминология: теория, история, эмпирическая база,

социальный контроль» (Санкт-Петербург, 2018), «Социальное насилие» (Санкт-Петербург, 2017), «Девиантность в обществе постмодерна» (Санкт-Петербург, 2017).

В.И. Поклад.